

נז. ואם כבר היה מונח מין בושם זה על בגד זה בענין שכבר נכנס ריח הבושם בבגד - מותר להניח עליו עוד ממין בושם זה כדי להוסיף ריח בושם זה בבגד. אבל אסור להניח עליו מין בושם אחר, שהרי הוא מוליד ריח חדש בבגד בשבת¹⁰⁹.

נה. אין לרחוץ ידים בשמן שיש בו ריח, כיון שמוליד ריח חדש בידיו, והוא נהנה מריח זה והוא נוה לו ומתכוין לכך¹¹⁰.

צובע

נו. צמר הנתון ביורה רותחת עם סממני הצבע, והגיס בהן בשבת - חייב משום צובע¹¹¹, אף על פי שאינה על האש, שעל ידי ההגסה נקלט הצבע בצמר¹¹².

נז. הצובע בצבע המתקיים - אסור מן התורה. אבל הצובע בצבע שאינו מתקיים כלל כגון שהעביר ששר¹¹³ או סרק¹¹⁴ על גבי ברזל ונחושט וצבעו - פטור, שהרי אתה מעבירו לשעתו - ואינו צובע כלום. ומכל מקום אסור מדברי סופרים¹¹⁵.

אלא מכך שהריח הקודם הרע עבר מגופו. וראה גם שוע"ר סי' שכח סמ"ב שמותר ללעוס מין שרף בשביל להעביר ריח הפה. וכן מותר להתיז ספריי להעביר ריח רע מבית הכסא. והוא על דרך המבואר בסדר ברה"נ פי"א ה"ח: "מוגמר שמגמרין בבית להעביר ממנו ריח רע .. אין מברכין עליהם כלל .. הואיל ואין עומדים להריח בהם ליהנות מריחם, רק להעביר ריח רע בלבד".
111. והוא אב מלאכה, שכן במשכן היו צובעין בסממנים (ראה שוע"ר סי' שיח ס"ז).

112. שוע"ר סי' רנב ס"ב. ואף על פי שקלט העין - אסור להגיס בו משום צובע, שכן דרך הצבעין להגיס בו תמיד כדי שלא יחרך (שוע"ר סי' שיח ס"ל).

113. צבע אדום חזק או צהוב.

114. צבע אדום.

115. שוע"ר סכ"ח.

הטעם, ד"אף שהוא פסיק רישיה, הרי דעת אחרונים להתיר פסיק רישיה בריח .. וכן עיקר". עיין שם שהאריך בדבר, ומתוך כך נראה שזו משנה אחרונה שלו, ולכן העתקנו כן בפנים בפשיטות.
בענין הכוונה הנזכרת כאן, מלשון רבנו בסי' תקיא שם "שהעיקר) שהוא אינו מתכוין להוליד", משמע שהולכים לפי עיקר כוונתו, אבל כוונה כל שהיא אינה אוסרת, אלא צריך שעיקר כוונתו תהיה להוליד.

109. שוע"ר סי' תקיא ס"ז. ולכן אשה ששמה בושם בערב שבת, ובשבת רוצה להוסיף עוד בושם - מותר לה להוסיף רק מאותו סוג בושם ששמה בערב שבת (אם לא פג הריח עדיין) ולא מסוג אחר.

110. שוע"ר שם. ואם עיקר כוונתו הוא להעביר ריח רע מעל ידיו או מגופו - נראה שמותר, שהרי אינו נהנה מהריח החדש

בדבר שאין דרכו בכך

נח. [אין צביעה אלא בדבר שדרכו לצבעו, אבל דבר שאין דרך העולם לצבעו - אין בו משום צובע, ומותר אפילו לכתחילה¹¹⁶].
לפיכך, האוכל תותים או שאר פירות הצובעים - אין לחוש כלל מה שצובע בהם פניו וידיו בשעת אכילתו¹¹⁷.

מקלקל בצביעה

נמ. אבל צריך לזהר שלא יגע בידיו הצבועות בבגדיו או במפה, משום איסור צביעה¹¹⁸, שהמפה דרכה בצביעה. ואף על פי שמקלקל הוא וכל המקלקלין פטורים, מכל מקום אסור מדברי סופרים¹¹⁹.
ויש מקילין, משום שאינו אלא דרך לכלוך ואין בו משום צובע כלל.
ויש להחמיר. וכל שכן בבגד אדום שאינו מתקלקל כלל¹²⁰.

116. שוע"ר סי' שב קו"א סק"א.

117. שוע"ר סכ"ז. ואפילו מתכוין לזה - אין איסור, משום שהוא דבר שאין בו צביעה לעולם (קו"א שם). ונראה שאפילו לאשה מותר לאכול פירות אלו אף שעיי"ז היא צובעת שפתיה והרי אשה דרכה לצבוע שפתיה (כדלקמן בפנים), כיון שאין דרכה של אשה לצבוע שפתיה אלא בצבע המיוחד לכך, ולא ע"י אכילת פירות הצובעים. וראה גם בדה"ש סי' קמו סקי"ט שהביא ששה טעמים להיתר זה.

118. אבל מטלית המיוחדת לקינוח ידיו המלוכלכות, וכן מפיות ניר - מותר לקנח בהם, כיון שאין בהם איסור צביעה, והטעם "דשאני חזותא דלאו מילתא היא כלל כשאין לו חפץ בה כלל, וגם אין דרך העולם לחפץ בה כלל" (קו"א שם).

119. כיון שהמפה דרכה בצביעה, ואילו היה עושה כן שלא בדרך לכלוך היתה מלאכה גמורה והיה מתקן, ועכשיו הוא ג"כ עושה המלאכה עצמה באותה מפה עצמה אלא שהוא מקלקל, ומכל מקום מעין מלאכה הוא עושה לכן אסור מדברי סופרים (קו"א שם).

ואפילו צובע רק מקצת המפה שצביעתו ניכרת למראית העין - דינו כחצי שיעור שאסור אפילו במקלקל (קו"א שם).

120. שוע"ר סכ"ז. נראה שגם בבגד אדום אסור רק מדברי סופרים אף שאינו מתקלקל, כיון שסוף סוף הוא עושה בדרך לכלוך.

אבל אין לחוש משום מוחק במה שמעביר הצבע מעל ידיו - ראה בדה"ש סו"ס קמד.

ס. וכן אסור להניח בנגד על מכה שיוצא ממנה דם, מפני שהדם יצבע אותו¹²¹.
ואף על פי שמקלקל הוא - אסור מדברי סופרים, וכל שכן בבגד אדום
שמתקנו¹²².

צביעת פנים

סא. אסור לאשה להעביר סרק על פניה משום צובע, מפני שהאשה דרכה
בכך¹²³.

סב. וכן אסור לכחול את העינים בין לאיש בין לאשה משום צובע, מפני שדרכם
בכך¹²⁴.

באוכלין

סג. אין צביעה באוכלין¹²⁵. לפיכך מותר לתת כרכום בתבשיל, ואין לחוש משום
צובע¹²⁶. וכן אם צובע פתו במשקה הפירות - אין בכך כלום¹²⁷.

ובשבת נשאר קצת מן הצבע על פניה -
אסור לה לפזר האבקה על הצבע, כיון
שהאבקה נדבקת לצביעה, והוי גמר מלאכת
הצביעה (בדה"ש סי' קמו סק"כ).

אבל האיש הצובע את פניו - אין בו איסור
משום צובע כיון שאין דרכו בכך, אבל
אסור משום "לא ילבש גבר", אם עושה
זאת לנוי (בדה"ש שם).

124. שוע"ר סכ"ז.

125. והוא הדין במשקין, כי מאי שנא.
וכ"כ הפמ"ג באשל אברהם סי' זה בסופו.

126. שוע"ר סכ"ו.

127. שוע"ר סכ"ז.

121. אלא ירחץ תחילה להעביר הדם
שבמכה ורק אח"כ יכרוך עליה סמרטוט
(שוע"ר סי' שכח סנ"ג).

אבל מותר לכרוך עליה תחבושת המיוחדת
לכך.

122. שוע"ר סי' שכח סנ"ג.

123. ובודאי שאסור לה להשים לקה על
צפרניה ואודם על שפתייה, משום איסור
צביעה, אבל אבקת פודרה לבדה מותרת
להשים על פניה אף שגם היא משנה ומיפה
מראה הפנים, כיון שהאבקה אינה נדבקת
דיבוק גמור אל עור הפנים, ואין בזה משום
צובע, אבל אם בערב שבת צבעה את פניה